

سفر به مناطق ممنوعه!

در دوران کرونا که بسیاری از فعالیت‌های فرهنگی تعطیل شده، کتابخانه‌ها به مناطق ممنوعه تبدیل شده‌اند

۳ کتابخانه سومعه ویبلینگن (Wiblingen Abbey Library)

سومین مورد از معروف‌ترین کتابخانه‌های جهان در آلمان قرار دارد و متعلق به سومعه ویبلینگن است. قطعات تزیینات و مصالح به کار رفته در ساخت بنا در نوع خود بی نظیر است. سراسر کتابخانه با نقاشی، گچبری، مجسمه‌های زیبا، ستون‌های تماشایی و... پر شده است. ساخت آن به سال ۱۷۷۴ میلادی بازمی‌گردد. بسیاری از کتاب‌های آن ب‌خاطر محدودیت فضای کتابخانه‌هایی بزرگ‌تر انتقال داده شده‌اند اما نسخه‌های اصلی برخی جلد‌ها در اینجا که محلی برای نگهداری گنجینه‌های دانش و خرد است قرار دارند.

۴ کتابخانه سومعه سن فرانسیسکو (Monastery of San Francisco Library)

سومعه سن فرانسیسکو در شهر لیما واقع در کشور پروزیبایی و شکوه خاصی به پایتخت بخشیده است. ساخت مجموعه در سال ۱۷۷۴ به پایان رسید و اما وقوع یک زمین‌لرزه در سال ۱۹۷۰ باعث نابودی بخشی از آن شد اما هنوز آثاری از دوران شکوه و ابهت آن برج مانده است. معماری آن به سبک باروک اسپانیایی انجام شده و برای ورودی اش سنگ‌های گرانیت دست‌کنند بکار رفته و به نحوی است که سایر بناهای منطقه را تحت تاثیر خودش قرار می‌دهد. حدود ۲۵۰۰ جلد با ارزش در کتابخانه نگهداری می‌شوند که شامل کتاب عهد عتیقی متعلق به سال ۱۵۷۱ و یک نسخه کپی از اولین دیکشنری‌های اسپانیایی نوشته شده توسط آکادمی سلطنتی اسپانیایی می‌شود.

۵ کتابخانه ملی سجونگ (National Library of Sejong City)

کتابخانه ملی سجونگ در کره جنوبی با معماری ای شبیه به برج‌های کتاب در جایگاه پنجم معروف‌ترین کتابخانه‌های جهان قرار دارد. هر بیننده خارجی که به ساختمان نگاه می‌کند متوجه می‌شود اینجامحلی برای علاقه‌مندان به مطالعه است. کتابخانه دارای بخش‌های سنتی و مدرن است. در مجموعه آنلاین بیش از سه میلیون جلد کتاب قابل دسترسی هستند. داخل مجموعه سالن کنفرانس، برگزاری سمینار، غذاخوری و محلی برای تبادل اطلاعات نیز قرار دارد. کتابخانه در سال ۲۰۱۳ افتتاح شده است و چشم‌اندازی فوق‌العاده دیدنی به دریاچه مجاورش دارد.

۶ کتابخانه جو وریکا مانسوئتا (Joe and Rika Mansueto Library)

ششمین جایگاه از معروف‌ترین کتابخانه‌های جهان در شیکاگو قرار دارد. جالب است بدانید برخی برای آن نام تخم‌مرغ را انتخاب کرده‌اند چرا که نمای خارجی‌اش کمی شبیه یک تخم‌مرغ نصفه است. اینجا تنها یکی از ۶ کتابخانه دانشگاه شیکاگو است. باورنکردنی است اما هر روز حدود ۲۰ هزار جلد کتاب در آن به مراجعان سپرده می‌شود.

کتابخانه‌ها یکی از بارزترین گنجینه‌های بشر هستند و تاثیر شگفت‌انگیزی بر تاریخ و زندگی ما گذاشته‌اند.

پیمان طالبی

روزنامه‌نگار

به گوشه دنج اتاق‌شان هم بسیار لذت بخش است اما سازه‌های باشکوهی که در کتابخانه اختصاص داده شده‌اند همراه با تمام زیبایی‌هایشان ممکن است اشتیاق برخی را برای مطالعه بیشتر سازند. در روزگار کرونا و خانه‌نشینی مدتی است که لذت گشت‌وگذار در کتابخانه‌ها از مردمان چهار گوشه دنیا دریغ شده است. به این فکر افتادم که می‌توانیم این هفته به صورت مجازی سری به کتابخانه‌های زیبا و مشهور جهان بزنیم و این گونه غم دوری از کتابخانه‌ها را تسکین دهیم.

۱ کتابخانه ادمونت ابی (Admont Abbey Library)

معروف‌ترین کتابخانه‌های جهان در کشور اتریش قرار دارد. مجموعه سال ۱۷۷۶ میلادی در سمت جنوب شرقی رودخانه Enns ساخته شده و زیبایی معماری آن را خیره‌کننده توصیف می‌کنند. در آن بیش از ۲۰۰ هزار جلد کتاب، ۷۰ هزار کتاب تعمیر شده و بیش از هزار نسخه دست‌نویس نگهداری می‌شوند که می‌توانید در آنها سیر پیشرفت و تکامل ادبیات را بررسی کنید. کتابخانه اینجا متعلق به سومعه است و با این هدف ساخته شده بود که کتاب‌ها را خودشان به اتاق‌هایشان می‌برند تا همان‌جا مطالعه کنند و در واقع تنها محلی برای نگهداری کتاب‌هاست.

۲ کتابخانه ساندریو پنا (Mediatheque Sandro Penna)

دومین جایگاه از فهرست معروف‌ترین کتابخانه‌های جهان به ساندریو پنا در شهر پروچای ایتالیا می‌رسد. ساندریو پنا در واقع نام شاعر مشهور این شهر است که اشعاری با مضامین کودکانه می‌سرود (اگرچه خودش می‌گوید در واقع نمی‌خواهم در مورد کودکان شعر بگویم). اینتالو روتا معمار بنا آن را شبیه به بشقاب پرنده‌ای صورتی طراحی کرده است. مجموعه‌ای سه طبقه با نمای شیشه‌ای که مراجعان می‌توانند هر کتابی را که تمایل دارند با خود به خانه ببرند. در اینجا نزدیک به ۲۰ هزار جلد کتاب نگهداری می‌شود و البته کتاب‌های آن برای گروه‌های سنتی متفاوت مناسب است. یکی از مواردی که باعث عجیب شدن هرچه بیشتر بنای کتابخانه شده آن است که در میان ساختمان‌های قدیمی و قرون وسطایی شهر قرار گرفته است.

قصه خوانی

باز هم بارنز

جولین بارنز مهارت‌های روایی غیرموازی و تخصص بی‌نظیر خود را برای داستان دومر متولد انگلیس در اواخر قرن نوزدهم به کار می‌گیرد. آرتور، پسر پدری لالایی و مادر باهوش و توانای اسکاتلندی، به‌عنوان پزشک چشم آموزش می‌بیند، اما در عوض خالق مشهور شرلوک هولمز و دکتر واتسون می‌شود. جورج ادلاچی فرزند یک مادر اسکاتلندی و یک روحانی کلیسای انگلیسی است که در پارسی بمبئی متولد شده است و اینجا در تفاوت نژادی او، مساله جورج نهفته است. سال‌ها بعد یکی در دنیایی با اجدادش خصمانه رفتار می‌کند، برای هویت خود مبارزه می‌کند، دیگری کاراکتری که معروف‌ترین کارآگاه جهان است را خلق می‌کند و عاشق زنی می‌شود که در زندگی‌اش نیست و سرنوشت آنها به‌طور غیرقابل پیش‌بینی‌ای به هم پیوند می‌خورد. از نخستین سال‌های

مدرسه، جورج توسط پسران مزرعه و پلیس محلی مورد هجوم قرار می‌گیرد. جورج بسیار باهوش، کم‌تحرك و با وجدان، یک وکیل دادگستری می‌شود و کتابی را درباره قانون راه‌آهن می‌نویسد که بسیار افتخار آفرین می‌شود. اما ایده‌های شخصی او هیچ فایده‌ای ندارد؛ وقتی ورود غیرقانونی مجموعه‌ای از حیوانات وحشت‌ناک را به دهکده محلی خود می‌آورد، جورج تنها شخصی است که توسط پلیس دنبال می‌شود و... با «آرتور و جورج»، جولین بارنز دوباره دنیای دقیق گذشته ادواردیان را ایجاد می‌کند و با همدلی و تخیل خارق‌العاده خوانندگان را به روابط بین دو مرد دعوت می‌کند که مسیرهای آنها هرگز به هم نمی‌رسند مگر به خاطر یک بی‌عدالتی وحشتناک.

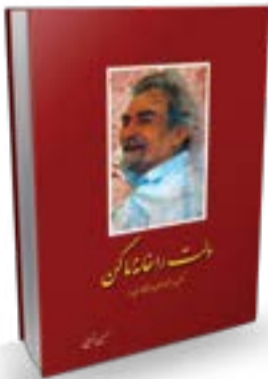

گلچین

شعرهای ژولیده‌ترین شاعر معاصر

«دلت را خانه ما کن» گزیده اشعار محمدحسن فرح‌بخشیان معروف به «ژولیده نیشابوری» است که توسط نشر شهید کاظمی به بازار عرضه شده است. فرح‌بخشیان خرداد سال ۱۳۴۲ به سرودن شعرهای انقلابی روی آورد که به‌خاطر آن سه سال و هشت‌ماه در زندان گذراند. او پس از آزادی از زندان تا سال ۱۳۵۷ دو بار دیگر زندان را تجربه کرد.

طبق گفته خودش لقب «عین ژولیده‌ها رد می‌شوی!» را آقای طالقانی رویش گذاشت و همین‌طور برای او ماند. تاکنون بالغ بر ۳۰ اثر در قالب کتاب و جزوه مشتمل بر مجموعه آثاری از قبیل گلپانگ عشق، ای قلب‌ها بسوزید، ای چشم‌ها بگریید و... منتشر شده است. نویسنده این کتاب حسین قربانی است که به تاریخ شفاهی شاعران و نویسندگان انقلابی توجه ویژه‌ای دارد و در این اثر به چگونگی آشنایی‌اش با ژولیده و نشر شاعرانه او پرداخته است. از جمله آثار او می‌توان «در جست‌وجوی مهتاب»، «از مشهد تا ژوهانسبورگ»، «حوالی روشن صدا» و «از سناباد شعر» اشاره کرد.

عطف

ابن بطوطه به روایت موحد

سفرنامه «ابن بطوطه»، سیاح مراکشی گویاترین و زنده‌ترین سند فرهنگی جهان اسلام است که از قرن هشتم هجری (چهاردهم میلادی) به دست ما رسیده است. سفرنامه وی، آینه‌ای است که زیر و روی جوامع اسلامی روزگار در آن منعکس است. نه تنها سیره و عملکرد طبقات حاکم و نگرش و روش پادشاهان و دیوانیان که راه و رسم عالمان و فقیهان، مراسم و آداب تشریفات جاری، چگونگی گذران مردم، مدرسه‌ها و خانقاه‌ها، شادی‌ها و ماتم‌ها و در یک کلمه احوال و اوضاع اجتماعی و سیاسی و فرهنگی؛ این همه را از خلال سفرنامه ابن بطوطه می‌توان دید. محمدعلی موحد که پیش‌تر در ترجمه سفرنامه ابن بطوطه به فارسی همت گماشته بود با تالیف کتاب پیش‌رو جذاب‌ترین و تکان‌دهنده‌ترین بخش‌های کتاب سفرنامه را بازسازی و برجسته کرده است. مولف مسائل مهمی از قبیل نقش فردی و اجتماعی زنان، قدرت سیاسی، دین و دولت، آموزش و فرهنگ و بسیاری موضوعات مهم دیگر را با تحقیق در سفرنامه ابن بطوطه و منابع دیگر آن روزگار به نحوی خواندنی حتی برای خواننده غیرمتخصص ترسیم کرده است. کتاب با طرح پرسش‌هایی درباره علل عقب‌ماندگی و انحطاط جوامع اسلامی ذهن خواننده را برای تعمق و بحث و گفت‌وگو درباره مواجهه سنت و مدرنیته برمی‌انگیزد.

از هر دری

شگفتی مستدام

«هدا گابلر» اثری است که در آن تاریخ‌یاد می‌گیرد به منتقدانش و نیز به خودش ببیند. از نظر درون‌مایه، می‌توان این اثر را چکیده همه آثار رئالیستی پیشین ایبسن، از حیث جایگاه آثار رئالیستی او، ختم کلام و اتمام حجت با مخاطب و خودش و از نظر سبک، اعلام کوچ به پیشگاه خورشید، «فرم/صورت» نامید. اما همه این نکات در بافت آسویی مطرح می‌شود که ایبسن در اندیشه‌های فلسفی و اجتماعی متفکران معاصرش، آرنولد، کارلایل، نیچه، راسکین درباره تاریخ و فرهنگ به پا می‌کند. هدا گابلر هنوز شگفتی برمی‌انگیزد و همه را انگشت‌به‌دهان می‌کند. شمار زنان نگارخانه ایبسن اندک نیست، ولی هدا گابلر چیز دیگری است: تیمسارزاده نازپرورده‌ای که از

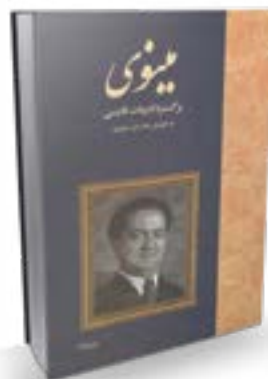
میان پرشمار خواستگاران خویش همسری برگزیده که خانه زنه وزیر را برایش خریده و به سفر ماعسل شش‌ماهه‌اش برده و... از بیرون همه چیز چشم‌نواز است: هدا کم ندارد و داشته‌هایش رشک‌برانگیز است، ولی چیزی در زندگی کم دارد که نه کسی می‌بیند و نه اندک کسانی هم که می‌بینند، آن را و کاری را که با درون یک زن می‌کند، آن چنان که باید و شاید درست ارزیابی می‌کنند. این، سوگناک است و سوگ آفرین. هدا گابلر آدم را به یاد مثل خودمان می‌اندازد: تومون خودمون روی می‌گشه، بیرون‌مون مردم رو.

معرفت

مینوی به روایت خود و دیگران

کتاب «مینوی» مجموعه‌ای است مشتمل بر ۴۷ مقاله‌پراکنده نوشته استاد مجتبی مینوی. نگارنده مقدمه کتاب با عنوان «یادنامه‌ای از مجتبی مینوی» اشارتی دارد بر ناگفته‌هایی از زندگی خصوصی و اجتماعی استاد مینوی. در بخش نخست کتاب ۲۴ مقاله به ترتیب تاریخ نگارش مقالات جمع آمده است. این مقالات عمدتاً در حوزه ایران‌شناسی، ادبیات، مقالات اجتماعی و آزادی‌های اجتماعی و مدنی نگاشته شده‌اند. بخش دوم متضمن ۲۳ مقاله است در زمینه‌های زبان‌شناسی، واژه‌شناسی و قواعد دستوری. مقالات مندرج در این مجموعه به سال‌های ۱۳۲۱ تا ۱۳۵۵ خورشیدی در جمله‌هایی چون بغما، سخن، راهنمای کتاب و آینده به چاپ رسیده است. برای نمونه، استاد مینوی در مقاله «آزادی مطبوعات» خاطر نشان می‌کند: «آزادی سیاسی چیست؟ این است که انسان قادر باشد افکار و تمایلات خود را بی‌ترس و هراس بیان کند. بر بالای منبر، از پشت میز خطابه، در وسط باغ گردشگاه عمومی، در گوشه کوچه، هر کجا که می‌لش می‌کشد، بایستد و برای مردم حرف بزند؛ به‌صورت نامه و مقاله و رساله و کتاب هر رای و عقیده‌ای را که می‌پسندد منتشر کند؛ اگر معرض تهمت و توهین و هتک حرمت و سلب حق شد، بتواند به دستگاه قضایی شکایت کند و عالی‌مقام‌ترین رجل مملکت را به محاکمه بکشاند و طبق قوانین مملکت حق خود را از او بخواهد؛ هیچ مأمور دولتی و مجری قانون و قاضی عدلیه جرات آن را نداشته باشد که او را برخلاف حق و قانون در مضیقه بگذارد و به او ظلم کند...»

گلاب و گل

نیمای خواندنی

دیروز تولد نیما بود. «ماخ اول» از جمله کتاب‌هایی است که پس از مرگ نیما منتشر شد. نیما در دفتر ماخ اول به‌عنوان ناظری است که طبیعت را روایت می‌کند و شعرش مستقیماً تحت‌تاثیر این طبیعت است. نیما در این دفتر اگرچه بیشتر در روایت طبیعت و کوه و رودخانه به سر می‌برد اما نیم‌نگاهی به اجتماع پیرامون خود نیز دارد که نشان از تعهد او در قبال رویدادهای اجتماعی است. اگرچه شاید این تعهد کسی کم‌رنگ به چشم نیاید. ماخ اول نام رودخانه‌ای است که نیما حرکت این رودخانه را به شعر درآورده است و به‌عنوان یکی از شاهکارهای خود باقی گذاشته است. انتخاب نام این دفتر نیز براساس

شعری به همین نام است که شاعر در دفتر شعر خود آورده است. این موضوع به‌نوعی موبد روح طبیعت‌گرایی نیما در شعر است که به‌وضوح در این دفتر قابل مشاهده است.

ماخ اول پیکره‌ی رود بل / می‌رود نامعلو / می‌خروشد هر د / می‌جهاند تن، از سنگ به سنگ / چون فراری شده‌ای / که نمی‌جوید، راه هموار / می‌تند سوی نشیب / می‌شتابد به فراز / می‌رود بی‌سامان / با شب تیره، چو دیوانه که با دیوانه / رفته دیری ست به راهی کاوراس / بسته با جوی فراوان، پیون / نیست، دیری ست بر او کس نگران